

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. — Naročnina znaša celoletno 25 Din, polletno 12 Din 50 para, četrtletno 6 Din, mesečno 3 Din. — Posamezna številka stane ----- 1 Din 50 para. -----

ŽELEZNIČAR

Glasilo Saveza železničara Jugoslavije.

Upravništvo in uredništvo v Ljudskem domu, Maribor, Ruška cesta 7. — Dopisi morajo biti frankirani in podpisani. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije ----- poštne proste. -----

St. 7.

Maribor, dne 1. aprila 1923.

Leto XV.

Reakcija na pohodu.

Anketa za izvedbo zakona o zaščiti delavcev.

Dne 26. februarja se je začela v Beogradu anketa za izdelavo pravilnika za izvajanje zakona o zaščiti delavcev. Delodajalci so bili na tej anketi zelo številno zastopani, kakor, da bi se šlo v boj na Kosovo, in so bili zelo agresivni v povdarjanju svojih reakcionarnih zahtev, da bi čimbolj vplivali na delo ankete in da bi svoje želje uveljavili. Delegati delavskih zbornic so odločno nastopili proti kapitalistični ofenzivi, zahtevajoč, da se zakon o zaščiti delavcev uveljavi tako, da pravilniki, po katerih se ga izvaja, ne bodo na škodo zakonske zaščite in da se ne odpravi 8 urnega delavnika za nobeno delavsko panogo. Zgrebško delavsko zbornico sta zastopala sodruga Bogdan Krekič in Vladimir Pfeifer.

Predstavniki kapitalističnega razreda so zahtevali, da se pravilniki izdelajo po njihovih zahtevah, da se pravilniki izdelajo po njihovih zahtevah, kar bi v bistvu pomenilo poslabšanje, da naravnost negiranje samega zakona. Svoje zahteve so opravičevali govoreč: kako je naša industrija še mlada in ne more prenesti 8 urnega delovnika, ker ne bomo v položaju, da bi mogli konkurirati s tujimi tovarnarji, ki bi nas uničili na lastnih tržiščih; a potem so zopet dokazovali, da moramo ukiniti 8-urni delovnik, češ, da se je v vseh drugih državah, zlasti v Nemčiji, ukinito 8-urnik in se dela tam po 9, 10 in 11 ur dnevno. Delodajalci niso imeli niti pojma, da se ti dve argumentaciji pobijata ena drugo, ker če je točno prvo, tedaj ni drugo, ako pa je drugo, tedaj ni prvo. V resnici ni res eno in ne drugo. In predstavniki delavskih zbornic so to jasno dokazali, povdarjajoč: 1. da ni res, da naša industrija propada, marveč nasprotno, da se dviga in da se v njo vlagajo vedno nove glavnice in to zaradi tega, ker se izplača; to dviganje je omogočeno s tem, da naši delavci delajo tako dobro, kot oni v tujini in se nam ni treba bati tuje konkurence, nasprotno so delavske mezde pr nas manjše kot v tujini, ker je pri nas razbit in pocepan delavski kret in je vsled tega profit naših kapitalistov večji kot v drugih državah; 2. da ni res, da v drugih državah delajo delavci po 9, 10 in 11 ur, marveč nasprotno je res, da se delavci po celem svetu bojujejo proti nakani buržuazije, da odpravi 8-urni delavnik, kakor se bori tudi socialistično delavstvo Jugoslavije in da delodajalci v tujih državah ravno tako, kot naši tukaj govore, kako so naši delavci privolili, da se delovni čas podaljša na 10 in 11 ur dnevno. To je taktika delodajalcev v vseh državah.

Razprave med predstavniki buržuazije in predstavniki delavcev so bile zelo hude in burne, kar

pomeni, da se izvedbe zakona o zaščiti delavcev ne sme pričakovati samo od akcije vladnih organov, prostih odbredb ministrstva, marveč, da je pričakovati hudih bojev v delavnicah samih za zakonsko zaščito delavcev. Organizacije delodajalcev se bodo energično uprle zakonu in bodo dajale navodila in podporo vsakemu poedinemu delodajalcu, da vstraja v tem pravcu, a delavske organizacije bodo morale braniti zakon pred požrešnimi delodajalci in seboriti za njegovo izvedbo, ter se medsebojno podpirati v tej težki borbi, da zmagajo. Ta borba bo toliko težja, ker samo ministrstvo za socialno politiko stoji na strani delodajalcev ter koketira z njimi. To se je najbolj pokazalo v pravilniku o zaupnikih, ki ga je to ministrstvo predložilo in v katerem se hoče delavske zaupnike napraviti za organe ministrstva in se delodajalcem daje pravico, da se udeležujejo zaupniških sestankov. Tako se iz zaupnikov, ki so bili vedno najbolj inteligentni, najbolj pogumni in najboljši med vsemi delavci, hoče ustvariti zaupnike vlade in delodajalcev.

Proti takšnemu pojmovanju funkcije zaupnikov, so predstavniki delavcev nastopili najodločnejše, in so zavrnili vobče vsako razpravo o tako škandaloznem pravilniku, zahtevajoč, da se isti od temelja izpremeni tako, da delavski zaupniki obdrže oni položaj in one funkcije, ki so si jih sami tekom časa ustvarili.

Tozadevna izjava bo v prihodnji številki objavljena. V koliko je država kot taka reakcionarno razpoložena proti zakonu, je povedano s tem, da je predstavnik rudarske direkcije imel poguma, da odprto pove, da zakon za rudarje ne velja a ministrstva saobračaja in pošte so anketo v obče bojkotirala. Država, ki je sama največji delodajalec, se skriva za hrbet privatnih kapitalistov in brezobzirno tepta svoje lastne zakone. Delavski zastopniki so to takoj odprto konstatirali in ožigosali.

Delavci naj se zavedajo, da je in bo boj med delom in kapitalom. Kapitalisti že skrbje za svoje interese in jih ni treba še le na to opozarjati. In vendar so kapitalisti v veliki manjšini nasproti delavcem in če imajo v kljub temu tako moč, tedaj so temu krivi delavci sami, ker kapitaliste podpirajo vedoma ali nevedoma. Zato je potrebno, da se delavci organizirajo, da se v organizaciji izobrazijo, da bodo lažje spoznali svoje prave interese in da ne bodo prostovoljni sužnji.

Živel osemurni delavnik!

Živela pravica štrajka in koalicije!

Živela Socialistična stranka Jugoslavije!

Živel Glavni delavski savez Jugoslavije!

Železničarji — sužnji!

Med mnogimi napadi na pravice delavcev, je najnovejši ta, da hoče vlada odpraviti zakon o zaščiti delavcev. Reakcionarnost vlade se najbolj škandalozno zrcali v izdelavi pravilnikov za zaupnike, s katerimi hoče doseči, da naj postanejo brezpravni sužnji. Tako n. pr. § 32 tega pravilnika določa:

Zaupniki imajo dolžnost, da vzdržujejo strogo objektivnost in pomirljivost v vseh vprašanjih, ki zadevajo medsebojne odnose delavcev in delodajalca in morajo vedno skrbeti, da imajo pri reguliranju teh odnosov enaki meri v vidu, tako interese delavcev, kakor tudi delodajalcev. Vsled tega so dolžni, da morajo biti v vseh sporih nevtralni, naj si bodo individualni ali kolektivni.

Zaupnik torej ne bi smel biti organiziran!

Naravnost krasna določba je § 34, ki se glasi:

Delavski zaupniki kot tudi zaupniki nameščencev se ne smejo udeleževati aktivno pri delavskih gibanjih (pokretilih).

Tedaj ne le, da ne sme biti zaupnik organiziran, marveč mora biti naravnost stavkokaz! § 36 tega famoznega pravilnika zopet pravi: O vsakem

sestanku, ki bi ga imeli zaupniki, je dolžan glavni zaupnik obvestiti lastnika podjetja, ki se mora takšnega sestanka udeležiti sam ali poslati svojega zastopnika itd. Zaupnik potem takem ne bi bil zaupnik delavcev in nameščencev, marveč delodajalca, njegov agent, ki bi pri vsem tem, kar se ukrepa med delavci in nameščenci, moral suflirati delodajalcu!

Za takšnega zaupnika naravno ne more biti izvoljen vsak delavec ali nameščenec, marveč po § 6 samo: »... osebe, ki so polnoletne, pisnene, ki uživajo vse državljske pravice, ki so v vsakem oziru neoporečnega vedenja in ne zastopajo načel o nasilni spremembi obstoječega družabnega reda. (Oh, ti sveti družabni red!) Kdor tedaj ne bo imel od policije legitimacije, ta ne bo mogel biti zaupnik delavcev ali nameščencev. § 38. pa dela iz delavskih zaupnikov, hlapce »Inspekcije dela.«

Funkcije zaupnika so skržene, ničeve, naravnost odvratne, a morajo se izvrševati (§ 42) po pravilu: »po delovnem času.«

»Odpustitev delavca, se ne smatra pomembnim predmetom, zato se intervencija lahko izvrši po končanem delu.« Kakor je z vsem tem stvarno u-

kinjen obstoj delavskih zaupnikov, je ravno tako izigrana stalnost, ki jo jim jamči zakon, ker delodajalec po § 44 tega pravilnika lahko odpusti zaupnika:

g) ako se brez odobrenja delodajalca bavi s poslom ali razvija kakršnokoli akcijo s katero direktno ali indirektno povzroča materialno škodo svojemu delodajalcu;

d) če se udeležuje delavskega pokreta onega podjetja v katerem je zaposlen ali v obče pripravlja ali sodeluje v akcijah, s katerimi se materijelno ali moralno škoduje podjetju;

dj) ako se osorno ali neuljudno obnaša proti delodajalcu ali njegovim pomožnim organom;

e) ako ne vrši objektivno in nepristransko svoje dolžnosti in s tem slabi namesto jači odnose med delavci in delodajalcem;

ž) ako se ne ravna po navodilih in odločbah nadzornika dela itd.«

Delavski zaupnik po tem pavilniku, ki naj bi bil tolmač zakona o zaščiti delavcev, bo postal suženj delodajalca in inšpektorja dela.

A kljub temu nalaga pravilnik dolžnosti strokovnim organizacijam (§ 47), da morajo plačati vse stroške, ki nastanejo vsled volitev zaupnikov. V takšnem duhu je sestavljen tudi ta pravilnik, ki naj regulira »pravice« in »zaščito« zaupnikov! Razume se, da se pravilnik, izdelan v takšnem duhu mora zavrniti.

Zaupniki so vedno najboljši med delavci in nameščenci. Ni takšnega zakona niti takšnega pravilnika, ki bi mogel iz njih ustvariti orodje delodajalcev, inšpektorja dela ali kogarkoli.

Zaupniki bodo vedno služili samo delavcem in nameščencem ter branili njih interese. Povzdiguje mo naš glas proti takemu potvarjanju zakona o zaščiti delavcev. Protestiramo, da se ta zakon v smislu zakona ne izvaja in zahtevamo, da se to takoj zgodi, in sicer v duhu, da ne bo imel na zaupnike delavcev in nameščencev nikdo drugi vpliva, kot sami in izključno delavci in nameščenci, ki jih po svoji svobodni volji volijo.

Proti takšnemu pravilniku so predstavniki delavskih zbornic v Beogradu na anketi z vso odločnostjo nastopili in sodrug Krekič je v imenu vseh zbornic podal izjavo, s katero zavrača vsakšno razpravo o takšnem pravilniku, ki je protizakonit, povdarjajoč naše enotno stališče o tem, kakšen mora biti pravilnik. Nadalje je s. Krekič odločno protestiral, zakaj se ni tudi železničarje štel med vse ostale delavce, marveč, da se jih izroča popolni eksploataciji delodajalca.

Železničarji cele države se morajo čvrsto organizirati in pripraviti na borbo proti vsem nezakonitostim, ki se proti njim izvajajo od strani države.

(Opomba uredništva: Kar se železničarjev tiče, so ti itak dovolj brezpravni in vlada hoče, da ostanejo še nadalje brezpravni. Da bi se moglo železničarsko osebje trajno izločiti od vsega ostalega delavstva, se za to ne bi moglo dobiti niti podlage niti primere. Če vlada in kapitalisti v Jugoslaviji mislijo, da bodo ravno z železničarji delali, kar se jim bo zljubilo, tedaj se presneto motijo. Železničarji so in bodo storili vedno svojo dolžnost napram državi in javnosti, ne na liubo kakšni vladi; toda ob enem zahtevajo neizprosno vse one pravice, ki pripadajo polnovrednim državljanom. Zakon o zaščiti države ali obznana, je itak očitno naperjena proti njim, zakon, ki naj bi preprečil, da bi mogli nastopiti za svoje pravice, pravice do življenja. Vsaka kretnja železničarjev v pogledu izboljšanja svojih življenjskih pogojev ali samo poskus, da branijo to, kar so že davno imeli, pomeni sovražnost proti državi. S tem so železničarji dobesedno pritisnjeni ob zid. Ni jim dana možnost, da se branijo. Za tak pravilnik, kakor je opisan, se seveda lepo zahvalijo. Saj tak zakon ne bi bil zakon za zaščito delavcev, marveč zakon za zaščito države, bolj rečeno kapitalistov. Zaupnik bi naj bil pravzaprav špijon in izdajica delavcev. Ja, ali smo res že tako daleč prišli?)

Kje pa je primere na celim širnem svetu za to? Čisto gotovo nikjer! In taki zakoni bi se naj še imenovali zakoni o zaščiti delavcev? Saj bi bili delavci še bolj izročeni onim, ki so itak že preveč zaščiteni. Saj je itak ves državni aparat na razpolago kapitalistom. Sicer pa bomo o tem še obširneje govorili. Sedaj je samo na tem, da se železničarji čim prej in čim bolj trdno organizirajo in sicer v obrambo svojih pravic, kar jim je po ustavi zajamčeno.

Železničarski shod pri Götzu v Mariboru.

Po iniciativi ljubljanskih železničarskih organizacij, so se tudi mariborske podružnice, Saveza, Zveze in Udruženja (uradniška organizacija) zedinile, in so sklicale dne 16. marca skupen železničarski shod, katerega so se vsi službe prosti železničarji udeležili. Prišli so tudi železničarji iz bližnjih postaj. Velika Götzova dvorana z galerijo vred je bila natlačeno polna. Kot govorniki so bili določeni po en predstavnik uradnikov, poduradnikov, slug in delavcev. Kot člana Saveza sta govorila sodruga Lapuh in Bahun. Shod je otvoril naš starosta sodrug J. Ozmec, ki je ob enem sporočil žalostno vest, da nam je nemila smrt ugrabila enega najboljših borcev za delavske pravice v Mariboru, sodruga Franca Postraka. Kot predsednik je vodil shod g. nadrevident Lukačič, ki je ob enem poročal v imenu vseh uradnikov. Sicer so imeli ti govorniki nalogo, da poročajo vsak v imenu svoje kategorije, vendar pa so vsi, zlasti oba govornika naše organizacije, se obširno bavili tudi z vprašanji, ki se tičejo celokupnega osobja. Sodrug Lapuh je izvajal, kako so se morali v stari Avstriji železničarji dolga leta bojevati predno so dosegli, da je železničar postal nekoliko človeku podoben. Pravice železničarjev so sicer še dandanes majhne, ali vendar vse to, kar imamo, smo si morali izbojevati s pomočjo organizacije. Penzijski in provizijski sklad bolniška blagajna, zavarovanje proti nezgodam, obleka in dopusti, vse to so si morali železničarji sami priboriti. Tudi večje plače in krajši delavni čas niso prišli sami od sebe. Seveda se vse te pridobitve skuša sedaj zopet ali čisto odpraviti ali pa vsaj močno poslabšati. Tako so si n. pr. morali železničarji izbojevati personalno komisijo pri južni železnici in uprava je isto dovolila še le tedaj, ko so ji železničarji že čez glavo zrastle. In ravno to ustanovo je ljubljansko obratno ravnateljstvo takoj odstranilo in s tem učinilo prvi reakcionaren akt v novi državi. Mladi ljudje, ki so še le po prevratu prišli k železnici ne vedo, kako so se morali stari sodrugi bojevati pred mnogimi leti, da so neka dosegli in to kar se je doseglo, je edino zahvaliti solidarnosti ter požrtvovalnosti sodrugov, ki se niso ustrašili terorja, preganjanj itd. Sodrug Bahun je v začetku svojih izvajanj povdarjal, da je današnji ogromno obiskani shod, ki je vsaj tukaj združil vse železničarje Maribora in okolice, jasen dokaz, da so prišli železničarji že na rob propada. Vsi brez razlike kategorije, se nahajajo v eksistenčnem boju. Obupen položaj je prisilil uradnika, da se združi z delavcem. Železniška birokracija je že davno znala železničarje na umeten način razdeliti na sto najrazličnejših kategorij, samo zato, da jih bo lažje obvladala in zatirala. To se ji je tudi do dandanes izvrstno obneslo. Uradnik je sovražil vse kar ni bilo njemu enakega in nasprotno delavec ni mogel imeti zaupanja v uradnika v katerem ni videl svojega prijatelja marveč samo neprijatelja in zatiralca, ki je po navadi igral nad svojim podložnim vlogo delodajalca, priganjača. Železniški uradnik pa je bil tudi kolikor toliko svojemu stanu primerno plačan in rad se je pobahal s svojo bridko sabljico ob strani in z zlatom obšito obleko. Danes pa je to vse ironija. Uradnik je lačen in lačna je njegova družina. Sodrug Bahun je rekel: in če so danes moji predgovorniki naglašali, da ne morejo več shajati tisti, ki so razmeroma najboljše plačani, kaj pa naj tedaj tisti rečejo, ki so plačani najslabše? In to so delavci! Delavci zaslužijo po 15, 18 in 20 dinarjev dnevno. Če so tako nesrečni, da imajo družino, tedaj dobe po 3 dinarje ali 12 kron (to so štiri žemlje, ali 8 predvojnih krajcarjev) za vsakega družinskega člana. Čim večja je družina, tem slabše je to. Da se delavce še bolj odere in razdere, za to se jih je razdelilo v težke in — lahke. Pri železnici v obče ni lahkih delavcev, marveč samo težki, oziroma lahki delavci pri težkem delu. Ker so vsled pomanjkanja hrane in napornega dela postali lahki! Pri tem treba nagla-

siti, da delavci na progi n. pr. ne dobe plače za vse dni v mescu, marveč samo v najboljšem slučaju za 25 dni. Če pa jim gospod Bog ni prijazen, pa še za toliko ne.

Da s 350—450 dinarji mesečno ni pod nobenimi pogoji mogoče živeti, bi pač moral najbolj zaskrbljeni birokrat vedeti. Pred vojno je skoraj vsak delavec zaslužil toliko, kolikor je znašal takozvani eksistenčni minimum. In to je bilo 1600 zlatih kron letno, kar bi po sedanji valuti znašalo okroglo 10.500 kron mesečno ali 126.000 kron letno. Že ta razlika je strašanska; pri tem pa je treba še naglasiti, da so cene življenjskih potrebščin tudi po zlati relaciji višje, kot so bile pred vojno. Da bi mogel delavec in uslužbenec vsaj tako živeti kot pred vojno, tedaj bi moral zaslužiti najmanj 300 dinarjev mesečno, a ne 450—600 dinarjev. Teh tri tisoč dinarjev bi moral železničar dobiti brez ozira na družino, kot je to tudi pred vojno dobil in tedaj ne bi bil navezan na »alimente«, kakor se je demokratski poslanec dr. R. na nekem shodu v Ljubljani izrazil, češ, »s temi večnimi alimentacijami bo tudi treba enkrat prenehati.« To je govoril dotični poslanec z ozirom na maksimiranje draginjskih doklad, pri čem so bili državni uslužbenci občutno oškodovani. Poslanec je smatral za svojo nalogo, da brani maksimiranje? Tu so imeli državni uslužbenci kozla za vrtnarja. Ako so namreč draginjske doklade alimentacije, kakor se plačujejo za nezakon-ske otroke, tedaj so vsi železničarji nezakon-ski otroci gosp. ministra Velizarja Jankovića ali doktor Korošca! Da, mi železničarji ne rabimo alimentov v obliki draginjskih doklad, samo naj se nam da toliko denarja v zlatu, kolikor smo pred vojno zaslužili, pa mirna Bosna. V ostalih evropskih državah je uveden indeks, po katerem se plače vedno ravna po draginji oz. po cenah življenjskih potrebščin. To pa pozna jo v Jugoslaviji samo ministri za se. Od kar je začela nesrečna vojna, niso več plače odgovarjale cenam življenjskih potrebščin. Cene so šle takoj s prvim dnevom vojne rapidno navzgor, med tem ko so plače ostale dolgo časa iste. Ob prevratu so vse meščanske stranke obljubljale železničarjem zlate gradove, če bodo storili svojo dolžnost napram državi. Reklo se jim je: »V novi državi vam ne bo treba stradati, samo pridni bodite.«

In železničarji so storili svojo dolžnost — ob prevratu in tudi pozneje, ampak bili so grdo potegnjeni. V deželi kruha, nimajo niti črnega kruha dovolj. Koliko železničarjev očetov je, ki so tako srečni, da se jim ni treba vsak dan zjutraj, opoldan in zvečer bojevati z otroci za skorjico kruha? To je kulturna sramota! Da primanjkuje železničarjem poleg hrane vsega drugega, to se samo ob sebi razume. Zlasti obleke in perila nimajo več. To je produkt, ki ga Jugoslavija uvaža in je vsled slabe valute in visoke uvozne carine tako drag, da delavec sploh ne pride do tega, da bi si mogel kupiti srajco. Naša carinska politika gre za tem, da se izvozna carina popolnoma odpravi, istočasno pa uvozna do blaznosti zviša, tako, da bodo drugi naš kruh za polovico ceneje jedli kot mi, pač pa bomo mi njihove izdelke za to mnogo dražje plačevali. To je bila politika gospoda samostojneža Puceljna in je klerikalca dr. Korošca. V agrarni politiki skušata prekositi eden drugega. Dr. Korošec ni držal besede, ki jo je dal uradno železničarjem novodom izdaje začasnega pravilnika, v katerem je obljubil, da se bodo draginjske doklade po treh mescih, to je po 25. avgustu 1920 ponovno regulirale. Dotični odstavek glasi v originalu tako: »Ovi dodatci na skupoču i porodični dodatci važe počev od radnoga mjeseca juna o. g. to jest od 25. maja do 24. avgusta o. g. te če se prije isticanja ovoga roka pristupiti novome odmerjevanju dodataka sa obzirom na vladajuće prilike«. Torej vladajuće prilike so bile takrat (pred tremi leti) takšne, da je draginja konstantno šla od mesca do mesca vedno gor in je mesca avgusta 1920 bilo vse dražje kot pa v maju, ko so železničarji dobili povišane draginjske doklade. Kakor rečeno: dr. Korošec ni držal dane besede, pač pa je izdal 20. oktobra 1920 naredbo, s katero je izpremenil draginjske doklade, ki so bile do takrat mesečne, v dnevne za družine in sicer tako, da je dovolil družinam nastavljenih uslužbencev po 3 dinarje in za družine delavcev samo 1.70 dinarja na dan. S tem je zabil dr. Korošec prvi klin med osobje in drugega pa je zabil med delavce minister Andra Stanič, ki je delavce razdelil, najprej na pet kategorij in potem še v težke in — lahke, in si je s tem priboril nov patent, ker

tega še ni iznašel noben drug evropski minister. Namesto primerne zvišanja draginjskih doklad, so dobili železničarji obznano ali zakon o zaščiti države, boljše vlade, ki bi jo naj varoval pred ev. štrajkom gladnih železničarjev.

Železničarji nimajo nič proti državi, ki je tudi njihova, ker če bi bili proti državi, bi jo bili takrat skušali oškodovati, ko bi jim bilo to najlažje. Nasprotno, oni so ob prevratu delali noč in dan in so za to tudi dobili priznanje — seveda papirnato!

Sodrug Bahun je izjavil: Bodimo pripravljeni na to, da se bo z nami po 18. marcu (po volitvah) ravno tako postopalo, kot pred 18. marcem. Vladalo se bo kapitalistično, to je protidelavsko kot dosedaj, pa naj pride ta ali ona buržuazna stranka na krmilo. To prerokovanje ni bilo težko in že danes ko to pišemo, se lahko delavci in uslužbenci prepričajo, da je imel Bahun prav. Sedaj se nič več ne govori o železničarjih, marveč ali bo šel Radić v Beograd ali ne in če bo ostal Korošec v opoziciji ali bo šel s Pašićem v vladu. Železničarji pa imajo spet vremena do prihodnjih volitev gumbete šteti. Shod pri Götzu je bil res lep in tudi resolucija, ki jo spodaj priobčujemo in ki je bila enoglasno sprejeta, je precej dobra, toda papirnati protesti in resolucije ne zaležejo v Beogradu mnogo, zlasti za to ne, ker vlada ve, da ta solidarnost ni na tako trdnih nogah, kot bi bila tedaj, če bi bila organizacija prvič enotna in drugič popolna. Ampak mnogim ljudem ni vprašanje kruha (eksistence) dovolj važno, pač pa vse drugo, za kar ne bi imeli skrbeti. Tem »ekstraverdinerjem« ali zaraditeljem še ne gre dovolj slabo, četudi so se že nekaj naučili v zadnjih dveh letih. Vsak železničar naj se organizira.

V našem Savezu ima vsak mesta, ne le delavec, marveč tudi uradnik. Zato pa naj se vstvariyo tri glavne sekcije in sicer za uradnike, za poduradnike in sluge in za delavce. Vsaka sekcija naj vodi svoje specialne posle po svojem tajniku sama. Centralo pa naj predstavlja paritetni odbor. Organizacija naj bo nepolitična toda strogo razredna. Vsak železničar mora biti organiziran. Tedaj se bodo zahteve železničarjev respektirale.

RESOLUCIJA.

Dne 16. marca na protestnem shodu v Götzovi dvorani v Mariboru zbrani aktivni in upokojeni železniški in državni uslužbenci vseh kategorij,

I. ugotavljajo:

Gmotni položaj vseh aktivnih in upokojenih železniških in državnih uslužbencev in delavcev ter njih vdov in sirot je vsled rastoče draginje postal tako beden in obupen, da stoje tik pred neizogibno katastrofo.

Ta položaj je povzročilo edino le dejstvo, da država ni pravočasno izvršila ukrepov, s katerimi bi se bili službeni prejemki navedenih sorazmerno z rastočo draginjo povišali:

II. zahtevajo, da se

a) izda uredba o izpremembah in dopolnitvah zakona o draginjskih dokladah aktivnih uslužbencev, upokojencev in upokojenk državnih prometnih naprav (Službene novine SHS št. 83 z dne 15. aprila 1922) in uredba o draginjskih dokladah delavskega osobja državnih prometnih naprav (Službene novine št. 142 z dne 30. junija 1922); zahtevamo pa, da se uredba izda v tem smislu, da dobe stanarinsko doklado tudi poduradniki in sluge, kar naj se razširi tudi na državne nameščence za vse dneve v mescu ter da se delavci dele le v kvalificirane in nekvalificirane.

b) spremeni izvršilna naredba ministrstva sobračaja k členu 3) zakona o provedbi osobja državnih prometnih naprav v kraljini izven Srbije in Črnogore na dinarske plače (Služb. novine št. 105 z dne 16. maja 1922) tako, da bodo imeli pravico do naturalnega stanovanja oziroma do stanarine v iznosu 20 odstotkov od temeljne plače brez razlike vsi uslužbenci,

c) uzakoni službena pragmatika;

d) zvišajo po zenačenju v smislu točke a) draginjske rodbinske in stanarinske doklade skladno s sedanjimi draginjskimi in krajevnimi razmerami najmanj za 150 odstotkov;

e) odpravi maksimiranje rodbinskih doklad in vse omejitve po davčnem cenzusu;

f) zplača izdaten enkratni nabavni prispevek;

g) primerno zvišajo pristojbine za vršenje službe izven urada odnosno izven stalnega službenega mesta;

h) nakaže stanovanje v naravi povsod, kjer ni mogoče dobiti zasebnih stanovanj;

i) onemogoči odpoved stanovanja, ne da bi se uslužbencu nakazalo drugo;

j) družini zasigura stanovanje in izplačuje primerne odškodnine za dvojno gospodarstvo, ako je zaradi premestitve potrebna ločitev uslužbenca od družine;

k) razširi veljavnost določb čl. 272 proračunskega zakona za vse železniške in državne nameščence v celi državi;

III.) pozivljajo vlado

da čimprej v polnem obsegu ugotovi navedenim minimalnim zahtevam, ker je od tega odvisna ne samo eksistenca celokupnega železniškega osobja in državnih uslužbencev, marveč tudi rednost in varnost železniškega obrata sploh.

Ali slepomišenja ne bo konca?

Ljubljanske železničarske organizacije so ponovno ustvarile — koalicio! Tukaj so: neodvisna, uradniška, zvezarska in prometna ter najnovejši ljubljenski ravnateljstva — Društvo strojevodij v Ljubljani. Neodvisna je razbila železničarje in blatila naš Savez na najgrši način; Društvo strojevodij je razbilo sekcijo strojevodij Saveza in nas napada; uradniki so se odcepili od Zveze in Prometna (klerikalna) Zveza se je ustanovila v trenutku največjega razkola pri železničarjih, ter jih razbila še bolj.

V trenutku razdora je vsaka teh organizacij stavila svoje zahteve in vodila svojo akcijo obljubo joč svojim članom in celemu svetu, da bodo oni in samo oni v 14 dneh rešili železničarje! In kaj je bilo? Tisto kar smo mi vedno pravili: da ni mogoče toliko časa ničesar doseči, dokler se železničarji ne organizirajo ter se ne odločijo, da se hočejo sami bojevati za svoje interese in nehajo prositi in apelirati na pomoč drugih.

Nevtralci so na nekem shodu v Sisku sprejeli resolucijo, ki je predstavljala celi njihov program in zahtevali, da se njih zahtevam ugotovi, ker sicer oni — odklanjajo odgovornost. Vlada jim ni ugodila in nevtralci so že v naprej odklonili odgovornost in — nikomur nič! Zatem so uradniki predložili zahteve, grozeč, da če se jih ne bo uvaževalo — bodo zapustili železnico. Vlada jim ni ustregla in oni so ostali kjer so bili. Zvezarji so bili predložili ponižne zahteve, kakor se to za njih spodobi in pretili, če se njih zahtev ne bo uvaževalo, da — razpuste svojo organizacijo! Vlada jim ni nič dovolila in oni so molčali: ker so se že v naprej zavarovali s tem, da se razidejo. Na inicijativo Saveza je bila lani ustvarjena koalicija. Toda razpadla je, ker so se vse gornje organizacije izkazale kot nesposobne za boj, ker so mislile, da zadostuje majhna parada in se dosežejo uspehi. Takrat ko je koalicija zadela ob trden zid in bi bilo treba udariti, takrat so se gospodje razšli. Gospoda je pač mislila, da zadostuje, da se ministre in javnost do dobra informira, da železničarjem res slabo gre in

pravica na njih strani. Ampak izkušnja je pokazala, da je to zelo malo, da ne rečemo, nič. Mi smo se takoj po razpadu odločno postavili proti takšnim blodnjam in nadaljevali z našim izobraževalnim delom, da bi se čim bolj pripravele železničarje, da bi si bili svesti, da je njihova rešitev v njih samih, v njihovem boju za njih pravice in ne v pričakovanju milosti od ministrstva ali pa pomoči od javnosti.

Ministrstvo se je izkazalo kot navaden izkoriščevalec, kakor so vsi ostali delodajalci, ki jim je pravica tuja stvar, a od javnosti pa se itak ne more drugega zahtevati, da če že stopijo železničarji v boj, da se jih ne napada ter ne dela razpoloženja proti njim. Ampak to kar bi edino vplivalo, to je odločna borba med delavci in delodajalcem, med železničarji in med ravnateljstvom. Takšna borba se voditi s sredstvi, kakršna so pač v danem momentu primerna. So li ljublj. organizacije upoštevale ta nauk? Ne! Niso. Vse kar smatrajo kot poslednje sredstvo v svoji »akciji« in kar jim najjamči uspeh, to je: solidaren nastop potom skupnih protestnih odnosno manifestacijskih shodov, ki naj se vršijo po vseh večjih prometnih centrih po možnosti dne 16. marca . . . in končno: »apelirajo na vso javnost, da bi upoštevala nevzdržnost položaja obubožanih nameščencev in jih v njihovem stremljenju podpirala.« In nič več! To je vsa akcija! Če se pa vlada ne zgane, kaj tedaj? Tukaj molče vsi koalicionaši! Na najvažnejše vprašanje ne znajo odgovoriti. Oni samo: apelirajo, prosijo, preklinjajo, še več, imajo celo poguma, da protestirajo! Pa če vse to nič ne pomaga, so mirni kot

janci — razidejo se s svetniškim nasmeškom zadovoljni če bo javnost priznala, da so trpini in reveži. Zares revolucionarno!

V takšen cirkus Savez ne bo šel več. On bo šel v koalicio samo tedaj, ako se mu bodo nudile garancije (jamstva) od strani vseh organizacij, da so pripravljene, za težko ter pošteno delo železničarjev voditi časten boj po vzgledu vseh ostalih organiziranih delavcev in železničarjev celega sveta.

Opomba: Ta članek smo posneli po hrvatskem »Železničarju« našega Saveza in je tedaj merodajen za vse naše organizacije. Naš zastopnik pa je, na inicijativo Zveze in Udruženja dne 12. marca v Mariboru, podal popolnoma enako izjavo, ne da bi bil prej imel priliko se s centralnim vodstvom dogovoriti. Sodrug Bahun je naglašal, da en sam, četudi lep shod ne bo zadostoval, da bi se upravičene želje in zahteve izpolnile, ker imamo za to žal več kot dovolj izkušenj. In če se stori en korak, tedaj je potrebno, da se napravi drugi in eventualno — tretji, za kar pa so potrebna brezpogojna jamstva. Z lepimi paradami ne bo nič pomagano. Bo potrebno že več. Ali pa raje nič ne začnimo. Vsekakor pa je potrebno, da se vse osobe organizira. — Uredništvo.

Železničar železničarjem!

Apel pozabljenega in izrabljenega na vse pozabljene in izrabljene!

Čitam o novih draginjskih razredih in o novih draginjskih dokladah.

Vsak železničar brez izjeme se veseli in pričakuje povišanja prejemkov in ko so isti odobreni, tedaj pride razočaranje. Kadar se mu čita okrožnica, tedaj napenja ušesa tako, da bi mu lahko popokala. Točka za točko se bere lepo, toda zadnji dve besedi pokvarite vse, kar je gornjih deset in več paragrafov obljubovalo.

Tako bo tudi tokrat, kakor čitamo, da skupna svota osebnih in družinskih draginjskih doklad, ne sme presegati mesečno v I. razredu 1300 Din, v II. 1100 Din in v III. 900 Din.

Jaz, ki to pišem, imam družino 8 glav ter spadam v III. razred in bom imel tedaj 900 Din doklade in 95 Din temeljne plače. Še to, kar sem dosedaj imel, se mi bo odvzelo in kar znaša mesečno 420 Din. Minister je imel še pred enim letom — kakor sem v »Železničarju« čital — 800 Din na dan in danes ima gotovo še več, železničar to zasluži komaj v enem mescu!

Naj opišem, kaj se vse more dobiti za svoto 995 Din. Vi boste znali dobro izračunati, toda tisti, ki kroji, ve najbolje, koliko sukna potrebuje. Priprosti jedilni list za obitelj 8 članov — to govorim na podlagi lastne skušnje — zgleda takole: Desetkrat jemo opoldan fižol, desetkrat zelje, petkrat riž s krompirjem in petkrat ječmenček tudi s krompirjem, zjutraj in zvečer slabo kavo; o juhi mesu in močnati jedi ni govora. Za to revno hrano potrebujemo mesečno:

64 kg krušne moke	po Din	6:50 =	Din 541—
8 „ sladkorja	„ „	15:50 =	„ 124—
4 „ masti	„ „	17:50 =	„ 126:50
60 litrov mleka	„ „	3— =	„ 180—
10 kg fižola	„ „	2:50 =	„ 25—
2 1/2 kg soli	„ „	4— =	„ 10—
1 kg frankove kave	„ „	22— =	„ 22—
1 „ zrnate	„ „	35— =	„ 35—
10 „ krompirja	„ „	2— =	„ 20—
10 „ zelja	„ „	2— =	„ 20—
2 „ riža	„ „	10— =	„ 20—
2 „ ječmenčka	„ „	4— =	„ 8—
1 liter olja	„ „	25— =	„ 25—
1 „ jesiha	„ „	2— =	„ 2—
1 m ³ drv	„ „	130— =	„ 130—
15 škatlic vžigalic samo za službene svetilke	„ „		6—

Skupno Din 1194:50

Tedaj tudi ta najpriprostejša hrana je prekorajčila mesečno plačo! Kje pa so sedaj druge stvari: milo, poper, zelenjava, obutev in obleka ter perilo, sukanec in še sto drugih stvari. To vse bi nam naj moralo iz nebes padati; ali se naj pokrivamo s hrastovim listjem, ker smokvinega nimamo, kakor v raji! Diven je ta naš jugoslovanski raj.

Kaj pa naj rečemo o globah? To so nam milostni darovi; gospodje vedo podrejeno osobe dobro globiti, med tem ko oni služijo dijete. Ob velikih praznikih se mnogo vozijo z vlaki, pa zopet z drezinami, zadovoljni, ko trgajo nižjemu osobju

kruh iz ust s strašnimi globami. Tudi o službi bi rad spregovoril. Ti ljudje se sami ne drže zakonov, katere izdajajo. Nič ne bi rekli če delaš brez presledka, dokler si živ ko bi pa umrl, tedaj bi te kaznovali, zakaj si umrl. Pri volitvah pa so nas sladko vabili, naj glasujemo za takšne izkoriščevalce. Slišim pritožbe od več strani, pa sem tudi sam v takšnem položaju, da moram delati 24 ur, vršiti nočno službo, prekladati vozove itd. Pregaanja se te ko si v službi, ne dajo pa ti mnogokrat miru, ko si prost. Načelnik te ne vpraša dali si po službi truden ali zaspan, marveč samo moraš!

V zimskem času čiščenje snega, po leti spet trave, kopati za rože, saditi, pleti, okopavati in zalivati, poleg vsega tega čuvati načelnikove rože in železniške kretnice. Najslabše je na tistih postajah, kjer je samo en prtljažnik. Tam mora kretničar vsak mesec eno nedeljo ko je prost, od poldan do 6. ure zvečer opravljati prtljažno službo, kar pomeni, da je tri nedelje v mescu v službi in samo eno prost. Govori pa se tudi, da tam kjer je samo en prtljažnik, ki ima službo samo po dnevu, bo moral kretničar vsako drugo noč, ko je prost, iti k osebnim vlakom karte pobirat ter razkladat in nakladat. In kdo ne bi imel veselja iti na železnico, ko je pri železnici tako lepo. Železničarji lahko vedo, da je to zlo samo za to tako veliko, ker nismo dovolj organizirani, da bi se mogli boriti proti krivic. Zato pozivljam vse, da se včlanijo v Savezu, da se skupno borimo za svoje življenske pravice.

Kretničar, član Saveza.

Dnevne vesti in dopisi.

Pogreb s. Postraka. V sob. 17. marca smo pokopali moža, sodruga, ki za njim žalujemo vsi, ker vemo, kaj smo z njim izgubili. V soboto popoldne smo se zbrali na pokopališču, da se poslovimo od njega v odprtem grobu. Kako je proletarijat cenil svojega borca, je dokazal pogreb. Gotovo čez tisočglava množica nas je bila okoli zevajoče odprtine v zemlji, kamor smo ga položili k počitku. Pred mrtvašnico mu je zapelo pevsko društvo pekov. Na grobu so se poslovili od njega župan s. Grčar v ime nu občine in socialističnega kluba, s. Golouh v imenu stranke in »Svobode«, s. Krekič v imenu Saveza železničara Jugoslavije in s. Pelikan v imenu strokovne komisije. Pelo je delavsko pevsko društvo »Frohsinn« in h koncu je »Svoboda« zapela »Kaj jokate«. V tistih trenutkih je bilo težko vsakomur. Grob je zagnilo cvetje in na krsto so metali sodrugi rdeče rože. Celo sodrugi železničarji iz Nemške Avstrije so prišli, da se od njega poslovijo. — Danes ga ni več med nami. Organizacija ga pogreša, tista, ki je zanjo delal vse svoje žive dni. Železničarje je vspodbujal, organiziral. Stal je neomajen med nami v času najhujših udarcev. In danes, ko bi rabili njega še vse bolj, danes ga ni več. Moč z rdečo krizantemo je dobil svoj dom. Morda je prav, da ni čakal dne, ko bi zvedel, da so tisti, ki je zanje žrtvoval vse svoje sile, tisti železničarji, ki bi morali soditi izdajalce proletarijata, dvignili sovražnika delavstva na prestol. — Mirno spi sodrug! S tvojo veliko ljubeznijo si nas ogrel, s tvojim delom vzbudil, tebe ni več ali tvoj duh živi med nami! Slava tvojemu spominu!

Pozor pred razdirači! V glasilu, ki se imenuje »neodvisno« — seveda, neodvisno od delavcev —, čitamo gloriozno poročilo, da se je vršila v Mariboru »konferenca« železničarskih zaupnikov in da se je že ustanovil 7-članski odbor, ki bi naj imel nalogo, da gre ljubljanskim razdiračem in skrivačem na roko. Gospodje iz ljubljanske megle, roke proč od Maribora! Mi smo vam že povedali, da v Mariboru nimate kaj iskati. Če vam je zedinjenje tako zelo na srcu, tedaj se obrnite tja, kamor je edino umestno. Naša centrala je v Zagrebu in mi pozdravljamo vsakega, ki resno misli na zedinjenje proletarijata, toda okoli ogla plaziti se, tega ne trpimo. Sicer pa smo bili že pripravljeni, da bo nekaj izmečkov na razpolago, če so pa vam ti ravno dobro došli, tedaj dober tek! Toda povemo vam že danes, da na ta način ne pride do zedinjenja. Sicer pa so Ljubljančani zadnji, ki bodo nas kupili. Vsi niso Nahtigali. Tistih par »značajev« pa lahko imate, saj bodo samo povzdignili ugled vaši »neodvisni« organizaciji. Oni so namreč že sedaj neodvisni od — delavcev, zato pa so tembolj odvisni od Pašića in njegovih parov. En velik del neodvisnih je že zedinjen z buržuazijo. Zato pozor, sodrugi pred skrivači in izdajicami proletarijata!

Odpušteni železničarji. Tajnik našega Saveza sodr. Krekič je po nalogu uprave Saveza interveniral v prometnem ministrtvu za zopetni sprejem odpuščenih železničarjev. Velik del teh odpuščenih železničarjev je že predložen za zopetni sprejem v službo — toda akt leži na mizi gospoda prometnega ministra Jankoviča, ki nima vremena, da bi ga podpisal, ker je bil preveč obložen z agitacijo za svoj mandat. Sedaj ga že ima, pa zopet nima vremena, ker se mora pogajati z Radičem in Korošcem in Spahom in tako dalje za centralizem, republiko, avtonomijo, monarhijo in hudič vadi kakšno še norijo.

Draginjske doklade. Dobili smo poročilo, da se je stari finančni odbor baval v ponedeljek 26. marca z regulacijo draginjskih doklad za železničarje. Ne kateri železničarji bodo dobili po 1, 2 in 3 Din več, na dan, s tem do bodo pomaknjeni v višji draginjski razred. Nekateri pa ne bodo nič dobili. To velja pa samo za nastavljeno osebo, ne pa tudi za delavce. Radi tega je interveniral sodr. Krekič v imenu Saveza železničarjev Jugoslavije, da se tudi delavcem povišajo draginjske doklade in naj dobivajo za enkrat saj po 30 in po 35 Din na dan kot osebno doklado in naj se delavcev več ne deli na več kategorij, ker so razlike itak že v plači. Za otroke pa po 5 Din dnevno kot za družine nastavljenih.

Pragersko. Tudi ta podružnica se je pridružila akciji za zboljšanje njihovega položaja. Shod, ki se je vršil dne 28. februarja je pokazal, da železničar na Pragerskem in okolici stoje kot en mož za svojimi zahtevami. Na tem shodu je mnogo sodrugov povdarjalo neznosno bedo v kateri se nahajajo železničarji in ki od dne do dne še narašča. Železničarji na Pragerskem vedo, da samo potom močne in trdne organizacije je mogoče si izboljšati položaj in radi tega ni skoraj več železničarja na Pragerskem, ki bi ne bil že član naše organizacije. Toda ravno to ne da miru nekaterim agentom iz ravnateljstva, in ti se poslužujejo najpodlejših intrig proti Savezu in posameznim osebam, da bi podružnico oslabili. Med tem je naša podružnica po številu in prepričanju trd oreh in si bo vsak nasprotnik na njej zobe polomil. Shod se je baval poleg vprašanja naših zahtev, ki še do danes niso odobrene, tudi s podržavljenjem južne železnice, o čemur je poročal obširno sodrug Bračić, član akcijskega odbora. Njegova izvajanja so bila soglasno odobrena. Shod se je strinjal s tem, da se akcija za obvarovanje starih pravic v slučaju podržavljenja podpre z vso organizatorično silo. Nadalje je poročal sodr. Pongračič iz Zagreba, ki je povdarjal, da je najvažnejše močna železničarska organizacija. Le organizacija je v položaju prisiliti merodajne faktorje, da bodo železničarske zahteve upoštevali in samo močna organizacija jih bo prisilila k temu, da bodo prišli do drugačnih nazorov, ne pa, da bodo železničarje smatrali za mrtev material. Dobra prometa ni brez zadovoljnih železničarjev. V tem smislu je bila sprejeta resolucija, ki pozivlje železničarje v organizacijo, vlado pa, da izpolni njihove zahteve.

Ptuj. Dne 11. marca se je vršil redni občni zbor, na katerem je poročal sodr. Plesnik, delegat centrale, o položaju železničarjev. Po poročilu funkcionarjev je bil izvoljen sledeči odbor: Vodovnik Bogomir, predsednik; Logožar Anton, namestnik; Gares Franc, tajnik; Kramberger Franc, namestnik; Barovšak Ivan, blagajnik; Križan Fr. namestnik; Marenčič Anton in Princl Ivan kontrola; Weisenstein Oton in Hlupčič Jurij, namestnika; Na to je po kratki debati zaključil predsednik sodr. Vodovnik dobro uspeli občni zbor. Nadalje javlja podružnično vodstvo, da se dobijo v knjižnici železničarjev vsako nedeljo od 11.—12. ure knjige na posojilo. — Predsednik.

Čakovec. 24. februarja t. l. ob 4. uri popoldan se je vršil zelo dobro obiskan občni zbor podružnice Čakovec. Poleg poročila o delovanju podružnice se je tudi razpravljalo o sedanjem položaju železničarjev. Poročilo o poslovanju podružnice je prinesel sodrug Radej, blagajničarsko pa sodr. Kolarič. Poročila so bila vzeta v celoti na znanje. Takoj za tem so se vršile volitve novega odbora v katerem so bili soglasno izvoljeni sodrugji: Radej Jernej, predsednik; Fais Ivan, zapisnikar; Brcar Franc, zapis. namestnik; Kolarič Josip, blagajnik; Adamič Josip, blag. namestnik; kot odborniki: Goricanec Štefan; Preska Josip; Posavec Anton; Dominič Ivan; Švenda Tomo; Roškar Ivan; Maronič Matija, Fais Jurij in Balič Franc. Po volitvi odbo-

ra se je občni zbor baval z vprašanjem podržavljenja Južne železnice. O tem vprašanju je poročal sodr. Radej, ki je prečital resolucijo, ki jo je odobril akcijski odbor. Ista je bila soglasno sprejeta. Nadalje so govorili še sodrugji Pongračič, tajnik Saveza in sodr. Haramina v imenu Glavnega delavskega Saveza. Vsi govorniki so naglašali potrebo trdne organizacije. Delavci nimajo prijateljev ne pri vladi in ne pri meščanskih strankah, ki jih poznajo samo ob volitvah. Shod se je zaključil ob 8. uri zvečer.

Kotoriba. V nedeljo, dne 25. februarja 1923 se je vršil prvi redni občni zbor podružnice Kotoriba. Poročilo o dosedanjem delovanju podružnice je podal predsednik sodr. Vidovič. Poročilo je bilo odobreno od vseh prisotnih članov z zadovoljstvom in od vseh prisotnih je bil enoglasno izvoljen ves stari odbor nanovo, z zaupanjem, da bo tudi nadalje vodil podružnične posle in vršil naloge s takšno vnemo ter požrtvovalnostjo, kot dosedaj. Po izvršenih volitvah je poročal obširno o železničarskem položaju sodrug Pongračič, delegat centrale. Njegovo poročilo so navzoči poslušali z največjo pazljivostjo ter sprejeli predloženo resolucijo, s katero se zahteva, da prometno ministrtvo izpolni zahteve železničarjev sprejete na državni konferenci, ki se je vršila 5. novembra 1922 v Zagrebu. Sodrugji so se razšli s trdno vero v organizacijo, za katero so pripravljeni vse storiti, da se bo čimbolj ojačila.

Der italienische Fascismus und der Eisenbahnerverband.

Die fascistische italienische Regierung versucht, die Gewerkschaftsbewegung durch die Errichtung, eigener Gewerkschaften zu zersplittern. Diese versuchen, die freien Gewerkschaften aufzulösen oder sie zum Uebertritt in die fascistischen Organisationen zu bewegen. Die Propaganda für die fascistischen Gewerkschaften wird nicht an erster Stelle von diesen Organisationen selbst, sondern von der Regierung geführt, die besonders von den Staatsangestellten verlangt, dass sie sich dem Fascismus unterwerfen.

So wurde auch der italienische Eisenbahnerverband eingeladen, seine Organisation ohne weiters aufzulösen. Als Antwort stellten die Eisenbahner ein Memorandum auf, das sie Mussolini unterbreiteten. In diesem Memorandum erklärt sich der Eisenbahnerverband unabhängig von allen nationalen und internationalen Organisationen oder politischen Parteien und erklärt, die bisher von ihm verfolgten Richtlinien aufrechtzuerhalten. Aus diesem Grunde tritt er an die Regierung mit der Forderung heran, von ihrem Vorhaben, den Eisenbahnerverband zu einer Revision seines Programmes zu zwingen, Abstand zu nehmen. Schliesslich wird in dem Memorandum erklärt, dass der Eisenbahnerverband nach wie vor aufrichtig bereit sei zur Lösung des Problems der Wiederherstellung der Eisenbahnen beizutragen. Die während 20 Jahren erworbenen Erfahrungen könnten dabei von grossem Nutzen sein.

In Beantwortung dieses Memorandums äussert sich Mussolini unter anderem folgendermassen:

Der italienische Eisenbahnerverband war es, der den Arbeitsbund gründete, der die Bekämpfung und Zerstörung der fascistischen Bewegung zur Aufgabe hatte. Es ist nicht möglich, an diejenigen Amnestie zu erteilen, die darauf aus sind, die fascistische Bewegung zu zerstören. Es ist selbstverständlich, dass eine neue Untersuchung veranstaltet werden wird, wenn der Eisenbahnerverband sich dem Staat unterwirft, sich auflöst und damit ein Teil der fascistischen Organisation wird.

Zur Behandlung dieser Antwort kam der Generalrat des italienischen Eisenbahnerverbandes in Rom zusammen und beschloss folgendes bekanntzugeben. Der Verband bekräftigt seine bisherige Stellungnahme und erklärt seine Unabhängigkeit aufrecht. Ferner erklärt er, dass die Angriffe gegen die Organisationen und die normale Tätigkeit der Gewerkschaften vom Ministerium des Innern vorbereitet und geleitet worden sind. Alle auf die Vernichtung des Verbandes gerichteten Anstrengungen, sind bisher vergeblich gewesen.

Die Gewerkschaften in England.

1900 betrug die Mitgliederzahl der englischen Gewerkschaften etwas weniger als zwei Millionen, und 1910 stand sie noch unter 3.5 Millionen. Der

Vorkriegsaufschwung brachte sie dann Ende 1913 auf über vier Millionen. Nach einem Stillstand stieg sie dann während der Kriegsjahre sehr rasch und betrug Ende 1918 6,664.000. Die Aktivität der Arbeiterbewegung nach dem Krieg hatte noch ein grösseres Anwachsen zur Folge. Die Gesamtmitgliederzahl stieg auf über acht Millionen am Ende des Jahres 1919 und erreichte Ende 1920 beinahe 8.5 Millionen. Diese Zahl bezeichnet bis jetzt die »Hochwasserlinie« der gewerkschaftlichen Organisation.

Schon im Jahre 1921 trat der Rückgang ein, und die Zahl der Mitglieder begann schnell zu fallen und zwar noch vor Ende des Jahres auf 6,793.000. Der Rückzug dauerte auch noch über das Jahr 1922 an, so dass die Zahl der auf dem Gewerkschaftskongress von 1922 vertretenen Gewerkschafter etwas mehr als fünf Millionen betrug, also um 1.25 Millionen weniger als im Vorjahr. Am Ende des Jahres 1922 überstieg die Gesamtmitgliederzahl der Gewerkschaften sicherlich nicht sechs Millionen.

Dies erscheint als ein enormer Rückgang im Vergleich zu der riesigen Gesamtzahl von 1920. Aber es muss daran erinnert werden, dass die Verhältnisse der Nachkriegsjahre ganz besonderer Art waren. Zieht man diese Verhältnisse in Rechnung, so bleibt die bemerkenswerte Tatsache, dass die Gesamtzahl der Gewerkschafter doch fast um die Hälfte grösser ist als vor dem Kriege. Ausserdem sind deutliche Anzeichen in vielen Gewerkschaften festzustellen, dass der Rückgang nunmehr zum Stillstand gebracht ist.

Der Gewerkschaftskongress vertritt von den annähernd sechs Millionen Gewerkschaften ungefähr fünf Millionen. Die der Arbeiterpartei angeschlossenen Gewerkschafter zählen beinahe vier Millionen. Der Unterschied kommt daher, dass viele Verbände, besonders der Bauindustrie, der Arbeiterpartei nicht angeschlossen sind. Andere zahlen an die Partei für weniger Mitglieder Beiträge als an den Gewerkschaftskongress. 1914 betrug die Mitgliederzahl der dem Gewerkschaftskongress angeschlossenen Gewerkschaften 2,866.000 und diejenige der Arbeiterpartei 1,572.000.

Das Gesamtvermögen der eingetragenen Gewerkschaften betrug 1920 etwas weniger als 16,000.000 Pfund Sterling, eine kaum merkliche Abnahme gegen das Vorjahr. Während der beiden vergangenen Jahre machte sich natürlich ein enormer Rückgang der angesammelten Gelder, vor allem durch grosse Ausgaben für Arbeitslosenunterstützung, bemerkbar. Ende 1920 betrug das Vermögen pro Mitglied durchschnittlich 2.5 Pfund Sterling. Die Gesamteinkünfte des Jahres blieben nur wenig hinter 13,000.000 Pfund Sterling zurück, und der durchschnittliche Wochenbeitrag betrug pro Mitglied 7.5 Penny. In Durchschnitt entfallen für das Jahr 1920 auf jedes Mitglied 9.6 Schilling Streikunterstützung, 4.8 Schilling Arbeitslosenunterstützung und 12.8 Schilling Verwaltungskosten.

Während die Anzahl der Gewerkschaften durch Bildung neuer Verbände unter bisher unorganisierten Arbeitergruppen, namentlich geistigen Arbeiter, zunimmt, kommt es häufiger zu Konzentrationen der Mitglieder in wenigen grösseren Verbänden infolge der Verschmelzung von Gewerkschaften. Ende 1920 hatten allein 17 grosse eingetragene Verbände eine Gesamtmitgliederzahl von 3,500.000, also mehr als die Hälfte der Mitgliederzahl aller eingetragenen Verbände. Es kann bestimmt gesagt werden, dass die Hälfte der Mitglieder der gesamten Gewerkschaftsbewegung in etwa 20 Verbänden organisiert ist, während 50 Verbände die überwältigende Mehrheit der Gewerkschafter umfassen. Die Zahl der Verbände, die massgebend sind für die Gewerkschaftspolitik, ist jedoch bedeutend kleiner, denn Verbände, wie der schottische Bergarbeiter, der Spinner und Weber, werden bei dergleichen Aufstellungen stets als besondere Verbände behandelt.

Die weibliche Mitgliederzahl der Gewerkschaftsverbände stieg von 442.000 oder 10 Prozent der Gesamtzahl im Jahre 1918 auf 1,228.000 oder 18 Prozent im Jahre 1918, sie erhöhte sich dann viel langsamer nach dem Kriege und erreichte im Jahre 1920 die Zahl von 1,362.000 oder 16 Prozent und ging im Jahre 1921 auf 1,033.000 oder 15 Prozent zurück. Die Zahl der organisierten Frauen ist trotzdem wohl doppelt so hoch als vor dem Kriege

Izdajatelj: Savez železničara Jugoslavije. — Odgovorni urednik: Smasek Franc. — Tisk Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru.